

info@sm.ee
Sotsiaalministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 31.05.2024 nr 1.2-2/58-1
Meie 19.06.2024

Sotsiaalhoolekande seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse (iseseisev õendusabi ööpäevaringsel erihooldusteenusel) arvamuse avaldamine

Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit on tänulik, et antud teema on fookusesse võetud, sest oleme korduvalt juhtinud oma tähelepanu sellele, et õendusteenus on oma regulatsioonis jäänud „ajale jalgu“.

Lugedes seaduse eelnõud, kus mitmes kohas on toodud paralleele üldhooldusteenusel pakutava õendusteenusega, soovime **veel kord** seaduseandjale meelde tuletada, et erihoolekandeteenuse ja üldhooldusteenuse saajate sihtgrupp on täiesti erineva õendusteenuse vajadusega.

Üldhooldusel on tegemist valdavalt eakatega, kel tervis ja tegevusvõime on halvenenud ja lisandunud palju nii kroonilisi kui ka ajutisi tervisehädasid ja seetõttu on tõesti vajalik igapäevane õendusteenus.

Erihoolekande teenus on valdavalt mõeldud tööealistele inimestele ning teenusele saabuvad inimesed alates 18-ndast eluaastast. Nende peamiseks haavatavuseks on psüühikahäire, kas siis intellektipuude või psüühiliste haiguste ja eripärade näol. See tähendab, et kui välja jätta vaimse tervise mured, siis on terviseprobleemid ja ka sealt tulenev õendusabi vajadus samasugune kui inimestel, kes hoolekandes ei ela. Erihoolekandeteenuse saajad vajavad piirkondliku vaimse tervise õe, psühhiaatri ja psühholoogi teenuseid, mida antud seadusemuudatus ei reguleeri.

Seega oleks võimalik see vähene õendusabiteenus, mida enamus erihoolekande teenuse saajad vajavad, tagada läbi perearsti ja pereõe süsteemi. Antud seadusemuudatus jätab kehtima ühe ja sama teenuse (õe teenus) topeltrahastamise, mis ei ole tänase riigieelarve pingelisust arvestades riigimehelik.

Siin kommentaarid eelnõule:

1. Erihoolekandetasutuste Pakkujate Liit ei nõustu sellega, et õendusteenuse üleminek Tervisekassale ei tule eelarve lisavahenditest, vaid selleks võetakse vähemaks niigi alarahastatud erihoolekande teenuste hindu palju suuremas määras, mis täna

õendusteenusele kulub. Näiteks ööpäevaringselt kohtumäärusega teenuse pearaha maksimaalsest maksumusest võetakse ära 149 eurot inimese kohta kuus. Täna on vastav kulu AS Hoolekanne näitel 53 eurot kuus.

Samuti on ebaloogiline, et teenuseraha vähendamisel võetakse arvesse üksuse suurusi (6 inimest üksuses või 10 inimest üksuses) kuigi seletuskirjast on aru saada, et 40 inimese peale arvestatakse 1 täiskohaga töötaja, sõltumata inimeste arvust elamisüksuses.

2. Teine ebakõla on ravimite jaendamise regulatsioonis. Seaduse muudatuses on välja toodud, et seda Terviskasse õendusteenuse osana pakkuma ei hakka ja see raha jääb erihoolekandeteenuse osutaja kanda ja sisaldub teenuse pearahas.

Kui siia maani oli peamine osa erihoolekandes osutatavast õendustegevustest arstidele helistamise kõrval just ravimite jaendamine kassetitesse, siis antud olukord võib tingida selle, et erihoolekandeteenuse osutaja peab võtma tööle eraldi inimese, kes hakkab ravimeid jaendama. Küll on jäetud võimalus, et liituda saab ka ravimite pakendamise teenusega, aga ei pea. See tähendab ju lisa õenduskompetentsiga inimese tööle vormistamist, sest tegevusjuhendajad ei saa farmakoloogilist väljaõpet ja neil ei ole mingisugust õigust meie klientide ravimeid jaendada.

Erihoolekandeteenuse Pakkujate Liit palub see osa seaduse regulatsioonis kindlasti üle vadata ja korraldada nii, et ka ravimite jaendamine oleks Tervisekassa poolt pakutav teenuse osa. See peab jääma õdede kompetentsiks.

3. Oleme mures ka teenuse kvaliteedi kontrolli pärast. Seadusemuudatuses on viidatud, et teenuse kvaliteet peaks kliendi jaoks muutuma paremaks seetõttu, et õendusteenuse osutajal on leping Tervisekassaga. See ei ole piisav argument ega tõestus kvaliteedi tõusule.

Täna on kohustus õendusteenuse kvaliteeti kontrollida teenuse ostjal ehk siis erihoolekandeteenuse osutajal, kes saab igapäevaselt jälgida õendusteenuse osutajat. Tänapäevane praktika on see, et saame võimalikult operatiivselt viidata puudustele ja lepingu mittetäitmisele ja kiiresti ka probleemid lahendatud.

Uue seaduse regulatsiooni valduses jääb erihoolekandeteenuse osutaja kõrvalisse rolli, sest õendusteenuse osutaja on lepingulises suhtes Tervisekassaga.

Seaduses ei ole sätestatud kuidas erihoolekandeteenuse osutaja saab sekkuda teenuseosutamise kvaliteedi hindamisse ning milline on üldse protseduur õendusteenuse osutaja valikul.

Loodame, et arvestate meie tähelepanekutega.

Lugupidamisega

/digiallkirjastatud/

Liina Lanno
Juhatuse esimees
Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit

MTÜ Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit
Haavassaare talu
Kiidjärve küla
Põlva vald
64605 Põlvamaa